

9. NESOUDIT PŘEDČASNĚ

Kdo opravdu chápe jak vypadá slon?

1 - PŘÍPRAVA

A. PRAMEN (VÝCHOZÍ TEXTY)

- **Matouš 7,1-3** „Nesudte, abyste nebyli souzeni. Neboť jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám. Jak to, že vidíš třísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ?“
- **Jan 5,22** „Otec nikoho nesoudí, ale všechnen soud dal do rukou Synovi.“
- **Jan 7,24** „Nesudte podle zdání, ale sudte spravedlivým soudem!“
- **Jan 8,15** „Vy soudíte podle zdání. Já nesoudím nikoho.“
- **Jan 12,47** „Kdo slyší má slova a nezachovává je, toho já nesoudím. Nepřišel jsem, abych soudil svět, ale abych svět spasil.“
- **Římanům 2,1** „Proto nemáš nic na svou omluvu, když vynášíš soud, ať jsi kdokoli. Tím, že soudíš druhého, odsuzuješ sám sebe. Neboť soudíš, ale činíš totéž.“
- **Římanům 14,10** „Proč tedy, ty slabý, soudíš svého bratra? A ty, silný, proč zlehčuješ svého bratra? Všichni přece staneme před soudnou stolicí Boží.“
- **Jakub 2,12** „Mluvte a jednejte jako ti, kteří mají být souzeni zákonem svobody.“
- **Jakubův 4,11.12** „Bratří, nesnižujte jeden druhého. Kdo snižuje nebo odsuzuje bratra, snižuje a odsuzuje zákon. Jestliže však odsuzuješ zákon, neplníš zákon, nýbrž stavíš se nad něj jako soudce. Jeden je zákonodárce i soudce; on může zachránit i zahubit. Ale kdo jsi ty, že odsuzuješ bližního?“

(Další texty jsou uvedeny v materiálech pro studenty)

B. CO JE TŘEBA ŘÍCT O „PŘEDČASNÉM ODSUZOVÁNÍ“

„Ježíš nikdy nezatajil slovo pravdy, mluvil však vždy s láskou. Byl zdvořilý, laskavý a pozorný. Za žádných okolností nebyl hrubý a nikdy nemluvil přísněji, než bylo zrovna nezbytné. Nikoho zbytečně nezranil. Nikdy lidem nevyčítal jejich slabosti. Říkal pravdu, ale vždy s láskou.“

Mluvil proti neupřímnosti, proti nevíře, špatnosti a hříchu, v jeho hlasu však přitom vždy zněl zármutek a lítost... Ježíš nežil samolibě, ale opravdově se zajímal o druhé. V jeho očích měl každý člověk velkou cenu. Ke každému přistupoval s láskou. Vnímал, že každý člověk potřebuje záchranu.“ (E.G.Whiteová, *Cesta k vnitřnímu pokoji*, str. 12)

C. Kam směřujeme s „předčasným odsuzováním“? (O CO NÁM JDE?)

Po prostudování této lekce bychom byli rádi, aby studenti dokázali

1. ...vážit si i těch, kterým úplně nerozumí a nebo neznají okolnosti jejich života.
2. ...dívat se na druhé Ježíšovýmá očima, s pochopením a láskou.
3. ...neodsuzovat druhé a uvědomit si, že oni sami budou souzeni stejným způsobem, jakým soudí ostatní.

D. POMŮCKY

Úvod: (Aktivita A) Malé levné dárečky zabalené v krabičce, jeden hodnotnější dárek, vlastní jednoduchá křížovka nebo osmisměrka, pera nebo tužky. (Aktivita B) Na papírcích napsané dvojice slov opačného významu, průhledná lepící páska nebo špendlíky.

Propojení: Bible, tabule nebo flipchart, studentské materiály.

2 - PŘEMOSTĚNÍ (rozehřátí, rozjezd)

A. CO UŽ ZNÁM

Když studenti přicházejí do třídy, využijte prvních 10 minut následovně:

1. Zeptejte se, který verš z části na středu si vybrali k naučení. Povzbudte je, aby se tento verš pokusili říct z paměti.
2. Dejte jim příležitost podělit se o vlastní citát, který si napsali k pondělní lekci. Mluvte potom zvláště o těch, které zcela nevystihují křesťanský pohled na život. (Takové citace nejsou součástí každé lekce.)
3. Podívejte se společně na různé odpovědi, kterými reagovali na otázky v části na neděli. Pokud je to možné, můžete jim natisknout i odpovědi, které se objevily na webové stránce <http://RealTimeFaith.adventist.org>. Diskusi o těchto různých názorech zakončete myšlenkou z části „CO JE TŘEBA ŘÍCT O...“ z učitelských materiálů.

Pokud máte větší počet studentů, je dobré, aby se na tuto aktivitu rozdělili do menších skupinek s dospělým vedoucím.

B. DALŠÍ SOUČÁSTI SOBOTNÍ ŠKOLY

- Song servis
- Misijní část
- Oznámení

3 - ZAČÍNÁME

Poznámka pro učitele: Utvořte si vlastní program z možností, které se Vám nabízejí. Při přípravě myslete na to, že studenti musí mít možnost se aktivně zapojit a komunikovat i mezi sebou a příležitost studovat Boží slovo. Nezapomeňte jim během lekce rozdat studentské materiály na další týden.

A. ÚVODNÍ AKTIVITA

Požádejte někoho, aby přečetl **Matouš 7,1-5**.

„V této pasáži Ježíš používá literární způsob vyjadřování, který se nazývá hyperbola – nadsázka. Je to určitá forma řeči, kdy přeháníme abychom něco zdůraznili.

Rozdělte se do skupinek po třech až čtyřech lidech a zkuste sami vymyslet podobné nadsazené přirovnání, jako to udělal Ježíš. Když budete s úkolem hotovi, řekneme si navzájem, co jsme vymysleli. Například můžete vymyslet něco jako: Otřep si nánosy písku z pláže ze svých sandálů, předtím než mě upozorníš na to, že tam mám jedno zrnko.“

Dejte studentům dost času na samostatnou práci a pak si poslechněte jejich nápady.

Rozbor akce – [?] „Jaké ponaučení nám dává toto cvičení?“ (Neměli bychom kritizovat ostatní, když se sami chováme stejně špatně jako oni.) **Jakým slovem označuje Bible člověka, který sám jedná špatně, ale druhé za stejné jednání odsuzuje?** (Pokrytec.)

B. ÚVODNÍ AKTIVITA

Zkuste mezi studenty najít některé, kterým by nevadilo vyměnit si navzájem boty. Nejlepší jsou boty různých stylů a velikostí (vysoké podpatky, sportovní obuv, sandály apod.). Mohou se v nich potom projít po místnosti.

Rozbor akce – [?] „Jaké to bylo chodit v cizích botách? Jak se teď cítí vaše nohy? Chtěli by jste si to zopakovat? Proč?“

Jedno přísloví amerických indiánů říká toto: Nikoho nesud' dokud jsi dva měsíce nechodil v jeho mokasínech.“

Co se nám toto přísloví snaží říct? (Nemůžeme druhého správně pochopit, dokud neuvidíme věci z jeho perspektivy.) **Je to vůbec možné?** Požádejte studenty, aby si našli a přečetli **Jan 7,24**.

Ježíš nám neříká, že nesmíme hodnotit jednání druhých. Náš úsudek však nemá být povrchní, založený jen na prvním zdání. Něco takového však je možné jen pokud prožijeme něco z toho, čím prochází ten druhý. To v plné míře dokázal v dějinách jen Ježíš.

C. ÚVODNÍ ILUSTRACE

Budete potřebovat krátký záběr nebo obrázek, na němž je mnoho věcí a mnoho pohybu a dění. Promítněte jej buď z meotaru nebo přes počítač či video na obrazovku. Vyberte záběr nebo obrázek, na němž je něco, co studenti předtím ještě neviděli. Ukažte jim jeden obrázek nebo scénu jen po dobu 10 sekund. Potom meotar nebo televizi vypněte.

„Co jste viděli na obrázku? Zkuste jej detailně popsát.“ Ptejte se všech, aby každý mohl vyjádřit svůj pohled.

„Svědkové kriminálních činů obvykle vidí celou scénu jen velmi krátce a navíc z různých pohledů. Vy jste se mohli na obrázek dívat asi 10 sekund. Všichni jste viděli po stejnou dobu totéž, ale vnímali jste rozdílné věci. Jak je to možné?“

Ukončete tuto aktivitu následujícími myšlenkami, které studentům předložíte vlastními slovy: Ani dva lidé většinou nevidí jednu věc stejně. I když všichni vidíme stejnou realitu, vykládáme si ji každý různě. Je to dáno našimi zkušenostmi, kulturou, ze které jsme vyšli, atd. Stejně to bývá, když se díváme na jednání druhého a ihned jej hodnotíme.

4. SPOJUJÍCÍ ČLÁNEK

A. PROPOJENÍ S KRÁLOVSTVÍM

Už jste se někdy s kamarádem dívali společně na nějaký televizní program a když jste o něm po skončení mluvili, měli jste pocit, že jste se každý dívali na něco jiného? (Pro vás to bylo neuvěřitelně nudné, zatímco druhý se dobře bavil. Nebo naopak vám to přišlo veselé, ale kamarád na tom neviděl nic vtipného.) Už se na vás někdy váš kamarád našel jen proto, že nedokázal vidět věc stejně jako vy? Jak je to možné? (Máme různé zkušenosti, osobnosti, díváme se na věci různě, různě jim rozumíme, různě je chápeme.)

Určitě nás bolí, když nás někdo odsuzuje jen proto, že nedokáže pochopit, to co prožíváme a to, jak věci vidíme my. A to je právě ten problém, o němž mluvil už Ježíš.

Rozdejte studentské lekce. Požádejte studenty, aby se podívali na část na středu a přečetli si následující texty:

Podívejme se na to co o odsuzování říká bible Přečtěte si se studenty: **Matouš 7,1-3; Římanům 2,1; Jakub 4,11.12.**

B. PROPOJENÍ S ILUSTRACÍ V LEKCI

Ilustrace na tento týden je založena na stejném podobenství jako ve třetí lekci. Je to známý příběh o slepých mužích a slonovi. Ve třetí lekci nám tato ilustrace pomohla demonstrovat skutečnost, že ve velkém sporu satan zaslepil lidi tak, že nejsou schopni vidět celou pravdu týkající se Boha. Tento týden je použita stejná ilustrace k tomu, aby nám připomenula skutečnost, že existuje „absolutní“ slon, který se nemění (pravda o Bohu, kterou máme zapsanu v Bibli). Problém je ovšem v tom, že neprožíváme a nevnímáme vždy věci stejně. Neměli bychom nikdy druhého odsoudit jen proto, že vidí věci jinak.

Na straně 94 najdete celou verzi tohoto příběhu. První polovina je také ve studentské lekci. Když budete společně číst příběh, můžete požádat šest studentů, aby každý četl jednu část z toho, co říká těch šest slepých mužů.

? „**Který popis slona byl správný?** (Do jisté míry všechny. A zároveň žádný.) **V čem byly jednotlivé popisy správné?** (Popisovaly pravdivě to, jak slona jednotliví slepci vnímali.) **Proč ale nakonec nebyly správné?** (Nikdo z nich neviděl celého slona.) **Je to podobné našim zkušenostem v životě?** (Pokud slon představuje všechny dostupné zkušenosti člověka, pak i životu rozumíme vždy jen z části, podle našich osobních zkušeností, kultury ve které žijeme, odkud jsme vyšli, naší národnosti, atd.)

(Poznámka pro učitele: Z této ilustrace by však nemělo vyplynout to, co se satan snaží lidem namluvit, tedy že neexistuje absolutní pravda, a že ani v Božím slově tato pravda není.)

Jedině Pán Ježíš je schopný plně pochopit, co prožíváme. Byl pokoušen, opuštěn, odvržen, nenáviděn a posmívali se mu. Jen on dokonale rozumí tomu, čím musíme procházet. Proto má právo soudit druhé. (Poproste někoho aby našel a přečetl Jan 5,22.) **Jenom Ježíš má pravomoc k souzení ostatních, protože jedině on to dokáže dělat s plným porozuměním a s laskavostí.**

C. PROPOJENÍ S ŽIVOTEM

Možná už někteří z vás viděli americký thriller „*CSI: Crime Scene Investigation*“. V jedné scéně tohoto filmu se objevuje imigrant, který pracuje jako řidič taxíku. Při řízení si povídá se svým pasažérem, když tu se mu pod kola připlete muž, který se potácel přes ulici. Řidič taxíku šlápl na brzdy, vyskočil z auta a běží rychle k ležícímu muži. Ten má tak

poraněné břicho, že mu jsou vidět i střeva. Zděšený řidič skočí zpět do auta. Najednou si ho všimnou lidé, kteří postávali kolem. Viděli zraněného muže na zemi a řidiče taxi jak naskakuje zpět do auta. Běželi k taxíku, vytáhli řidiče ven a zmlátili jej tak, že nakonec na následky tohoto bití zemřel.

[?] „Co si asi mysleli tito lidé o tom, co se stalo? (Mysleli si, že řidič jej zabil. Byl to přece cizinec, možná nelegální přistěhovalec, který může být nebezpečný. A navíc chtěl utéct z místa činu.) Proč ale mohl ve skutečnosti řidič nastoupit zpět do taxíku? (Mohl si jít pro telefon nebo chtěl pomocí rádiové vysílačky přivolat pomoc.) Co se ve skutečnosti stalo tomu muži, kterého řidič taxíku srazil? (Někdo jej napadl a zranil nožem, a těžce zraněný muž doklopýtal doprostřed cesty, kde upadnul právě před přijíždějící taxi.) Co nám tento příběh říká o posuzování druhých? (Naše špatné posouzení situace může stát druhého i život.)

5. APLIKACE

A. APLIKAČNÍ AKTIVITA

Napište na tabuli nebo na flipchart sedm situací, kterých můžete být někdy svědky. Pak poproste studenty, aby ke každé z nich podali své vysvětlení, jak k tomu vlastně došlo a co si o tom myslí.

1. Někdo se dostaví na naplánované setkání s půl hodinovým zpožděním.
2. Někdo kopne do psa.
3. Žena nese těžký džbán s vodou na své hlavě a muž jde před ní a nenese nic.
4. Host, muž, pomáhá odnášet hostitelce špinavé nádobí do kuchyně.
5. Dva mladí lidé, chlapec a dívka se líbají na veřejnosti.
6. Při písemné zkoušce student opisuje od souseda.
7. Host si u večeře po hlavním chodu hlasitě odříhne.

Poté, co se studenti pokusili dát vlastní vysvětlení k těmto situacím, vedte je k tomu, aby se pokusili zamyslet nad tím, jak by tyto události vnímali lidé z jiných kultur:

1. V zemi, kde lidé běžně přicházejí na setkání o půl hodiny později. V zemi, kde setkání vždy začínají nejméně o půl hodiny později než bylo dohodnuto.
2. V zemi, kde jsou psi přenašeči různých nemocí. V zemi, kde je hodně toulavých nebezpečných psů.
3. V zemi, kde muži běžně vodu nenosí.
4. V zemi, kde se neočekává, že by muž vůbec kdy vstoupil do kuchyně.
5. V zemi, kde je zakázáno se i dotknout ruky člověka opačného pohlaví.
6. V kultuře, kde si studenti běžně navzájem pomáhají.
7. V kultuře, kde je odříhnutí si bráno jako výraz ocenění dobrého jídla.

*Převzato z Interpreting Behavior: Expanding Our Point of View:
www.peacecorps.gov/wvs/culturematers.*

B. APLIKAČNÍ OTÁZKY

1. Co můžeme udělat proti odsuzování druhých?
2. Co můžeme dělat, když máme pocit, že nás někdo nesprávně odsuzuje?
3. Co obvykle zjistíme, když „dva měsíce chodíme v něčích mokasínech“?
4. Už se vám někdy stalo, že jste odsuzovali druhého a ono se vám to později vrátilo jako bumerang?

6. ZÁVĚR LEKCE

SHRNUTÍ

Vlastními slovy shrňte následující myšlenky:

Pamatujete si na přísloví amerických indiánů, které říká „Nesudte nikoho, dokud jste nechodili dva měsíce v jeho mokasínech“? Nejsme ale schopni druhého plně pochopit, protože nejsme všudypřítomní ani neumíme číst myšlenky druhých. Ale i když my nedokážeme správně posoudit jednání druhých, máme vševědouceho soudce, který má všechny věci vždy pod kontrolou.

(Tento soudce nám dal ve svém Slovu jasná pravidla chování, díky kterým můžeme poznat, co není správné. Chce, abychom jasně poznali a odsoudili hřích a nesprávné jednání, ale neodsoudili hříšníka.)

Pro lekci 9

Příběh pro propojení s ilustrací lekce

Před dávnou dobou žilo v jedné indické vesnici šest starých mužů. Všichni se narodili slepí. Ostatní obyvatelé vesnice měli tyto muže moc rádi a chránili je před každým možným nebezpečím. Protože těchto šest mužů nikdy nevidělo, jak vlastně vypadá svět, museli si spoustu věcí domýšlet. Pozorně poslouchali příběhy, které jim ostatní vyprávěli, a snažili se představit, jak vlastně vypadá svět mimo jejich vesnici.

Spousta příběhů jim vrtala hlavou. Nejvíce ze všeho je však zajímalo, jak vypadají sloni. Slyšeli o nich, že dokáží zničit lesy, nosit těžká břemena, a že se jich bojí staří i mladí. Ale také se doslechli, že na slonovi jezdí po celém království králova dcera. Kdyby to bylo tak nebezpečné zvíře, král by určitě nedovolil, aby na něm dcera jezdila.

Staří muži se hádali o slonech dnem i nocí. „Slon musí být mocný obr,“ tvrdil první slepý muž. Slyšel spoustu příběhů o tom, jak sloni pomáhají čistit lesy a stavět silnice.

„Ne, nemáš pravdu,“ odporoval mu druhý slepec. „Slon je vznešené a jemné zvíře, protože na něm jezdí sama princezna.“

„Všichni se mýlíte! Já jsem slyšel, že slon dokáže propíchnout svým strašným klem i dospělého muže,“ řekl třetí slepec.

„Prosím vás,“ přidal se čtvrtý. „Nikdo z vás nemá pravdu. Slon bude určitě jen taková větší kráva. Dobře víte jak lidé často přehánějí.“

„Jsem si jistý, že slon bude zázračný tvor,“ řekl pátý muž. „jak jinak si potom vysvětlit, že králova dcera na něm cestuje po království naprosto bezpečně.“

„Já vůbec nevěřím tomu, že sloni existují,“ prohlásil šestý muž. „Myslím, že si z nás ostatní jen dělají legraci.“

Nakonec došlo k tomu, že obyvatelé vesnice už byli opravdu unaveni hádkami těchto mužů a zařídili jim, aby mohli navštívit královský palác. Tam snad už konečně zjistí o slonech pravdu. Jeden chlapec z vesnice byl vybrán aby tyto muže vedl. Nejmenší z mužů položil své ruce na ramena chlapce. Druhý slepec dal své ruce na ramena prvního a tak se všech šest drželo, jeden druhého, aby byli schopni bezpečně jít za chlapcem, který je vedl do nádherného paláce vládce.

Když došli na místo, přivedli je sluhové na nádvoří, kde stál slon. Šest mužů k němu přistoupilo, aby se mohli dotknout bytosti, která byla předmětem tolika jejich sporů a hádek.

První slepec vztáhl svou ruku a dotkl se boku toto obrovského zvířete. „ Slon je hladký a tvrdý jako stěna,“ prohlásil. „Určitě má obrovskou sílu.“

Druhý slepec položil svou ruku na slonův chobot. „Ha, myslím, že vypadá jako obrovský had,“ oznámil.

Třetí muž se dotkl slonova ostrého klu. „Měl jsem pravdu“, řekl rozhodně. „Slon je špičatý a nebezpečný jako oštěp.“

Čtvrtý muž se dotkl jedné z noh slona. „Jak jsem říkal,“ povídá „je to jen trochu přerostlá kráva.“

Pátý slepec se dotkl obrovského ucha slona. „Já bych zase řekl, že slon je takový veliký vějíř a nebo možná magický koberec, který dokáže letět přes hory a před vrcholky stromů.“

Šestý muž zatahal slona za jeho chlupatý ocas. „Podle mě to není nic jiného než kus starého provazu. Toho jste se tak báli?“, ušklíbl se.

Potom královský sluha zavedl muže do stínu stromu. „Posadte se tady zatím a odpočiňte si před dlouhou cestou domů,“ řekl. „Přinesu vám trochu vody na pití.“

Zatímco čekali, zase mluvili o slonovi.

„Slon je jako stěna,“ řekl první slepý muž. „Myslím, že se konečně na tom dokážeme shodnout.“

„Stěna? Slon je obrovský had!“ odpověděl druhý slepec.

„Je to kopí, to vám povídám,“ trval na svém třetí slepý muž.

„Jsem si jistý, že je to obrovská kráva,“ řekl ten čtvrtý.

„Zázračný koberec. Bez pochyb,“ řekl pátý muž.

„Copak to nechápete?“ zaúpěl šestý. „Někdo tady nastražil provaz, aby nás zmátl!“

Hádali se a jejich výkřiky zněly stále hlasitěji. „Stěna!“ „Had!“ „Kopí!“ „Kráva!“ „Koberec!“ „Provaz!“

„Přestaňte křičet!“ ozval se velmi rozzlobený hlas. Byl to vládce, kterého jejich hlasité hádání probudilo z odpoledního spánku.

„Jak si můžete být tak jisti tím, že každý máte pravdu?“ zeptal se jich vládce.

Šest mužů se nad tou otázkou zamyslelo. A pak, protože věděli, že vládce je velice moudrý muž, rozhodli se že raději neodpoví.

„Slon je veliké zvíře,“ řekl laskavě vládce. „Každý z vás se dotkl pouze jedné části. Možná, kdyby jste ty části dali dohromady, pak by jste pochopili, co je pravda. A teď mě už nechte odpočívat.“

Když se sluha s vodou vrátil do zahrady, šest mužů tiše odpočívalo ve stínu a přemýšlelo nad radou vládce.

„On má pravdu,“ řekl první slepec. „Abychom pochopili pravdu, musíme dát všechny části dohromady. Promluvíme si o tom při naší cestě domů.“

První slepec dal ruce na ramena chlapce, který je měl vést zpět do vesnice. Druhý muž dal své ruce na ramena svého přítele a tak to udělali i další a byli připraveni na společnou cestu.

Převyprávěl Donelle Blubaugh

<http://peacecorps.gov/www/guides/looking/story22.html>